

Adres opschrijven (schets), Japan 2008 Galerie Fons Welters

Soms krijg je zin in zelf kunst maken

Door HANS DEN HARTOG JAGER

Als toeschouwer op een tentoonstelling krijg je maar zelden ontzettend zin zelf kunst te maken. Toch was dat wat er gebeurde bij het ondergaan van *One moment, it's really beautiful!* van Paulien Oltheten bij Galerie Fons Welters. Oltheten is jong (1982) en doet iets wat op het eerste gezicht vrij simpel lijkt: ze 'betraapt' mensen in openbare ruimtes in opmerkelijke houdingen of handelingen (op deze tentoonstelling bijna allemaal in Japan). Drie zakentypes in pak bijvoorbeeld, die op dezelfde afstand van elkaar over straat lopen. Een groepje mannen dat hun knieën langs de spijlen van een hek naar buiten steekt. Of twee heren die naast elkaar tegen een hekje leunen, terwijl de panden van hun jasjes synchroon over de reling hangen. Oltheten combineert zulke foto's met elkaar en schrijft er teksten en suggesties bij als 'Ik wil hem eigenlijk wel filmen' of (bij de knieën) 'theorie erbij bedenken' – wat in z'n berekende naïviteit alweer behoorlijk humoristisch is.

Tot zover is Olthetens werk overzichtelijk en komt het zelfs lichtjes bekend voor – denk aan Diane Arbus' gevoel voor alledaagse, maar toch absurde situaties. Alleen: bij Oltheten is er tegelijk de suggestie van enscenering.

Op het eerste gezicht wil je dat nauwelijks geloven, zo natuurlijk

ziet haar werk eruit. In een reeks filmfragmenten echter, geeft Oltheten 'opening van zaken'. Telkens zie je eerst een zwart beeld en hoor je Oltheten iets vragen als: 'goh wat liep/wreef/bungelde u mooi, wilt u dat misschien nog een keer 'on camera' doen?' Dan verschijnt er een vrouw in beeld die met een soort schildpaddenloopje een pad oversteekt, of een man die met zijn hand de leuning van een parkbank aait. Het lijkt natuurlijk, maar niet helemaal – als je er een paar hebt gezien ga je je zelfs verbeelden dat je het moment herkent waarop het acteren weer overgaat in natuurlijkheid.

Dat 'half-ensceneren' doet niets af aan de kracht van Olthetens werk. Sterker: door het besef dat haar beelden niet 'zomaar' zijn gevonden maar deels met een grote natuurlijkheid zijn gecreëerd, gaat Oltheten zich verhouden tot andere kunstenaars. Tot Bruce Nauman bijvoorbeeld, die in zijn filmpjes met veel precisie en gevoel voor detail het menselijk gedrag analyseert. Ook Oltheten observeert, manipuleert en kneedt, en dat doet ze zo aanstekelijk dat je onvermijdelijk met een Oltheten-blik naar de wereld gaat kijken. En dat is een verrijking.

Paulien Oltheten: *One moment, it's really beautiful!* T/m 3/10 Galerie Fons Welters, Bloemstraat 140, A'dam. Inl. fonswelters.nl